Redirecţionarea impozitului pe profit sau a impozitului pe veniturile microîntreprinderilor – aspecte practice pentru depunerea formularului 177

Autori:

- ***Diana Lupu, Partener, Global Compliance and Reporting, EY România***
- ***Ana-Maria Niţu, Senior Manager, Global Compliance and Reporting, EY România***

Suma care poate fi redirecţionată

Odată cu intrarea în vigoare a OPANAF nr. 1679/2022, contribuabilii plătitori de impozit pe profit sau de impozit pe veniturile microîntreprinderilor pot solicita redirecţionarea unor sume din impozitul datorat, în termen de 6 luni de la termenul legal de depunere a declaraţiei anuale de impozit pe profit, respectiv a declaraţiei de impozit pe veniturile microîntreprinderilor aferente trimestrului IV, prin depunerea formularului 177 „Cerere privind redirecţionarea impozitului pe profit/impozitului pe veniturile microîntreprinderilor”.

Astfel, până pe 27 decembrie 2022, contribuabilii plătitori de impozit pe profit cu anul fiscal același cu anul calendaristic/contribuabilii plătitori de impozit pe veniturile microîntreprinderilor care au efectuat în anul 2021 sponsorizări sub limita maximă calculată, conform prevederilor Codului fiscal, au posibilitatea să redirecţioneze diferența

până la plafonul stabilit de lege. Similar cu sponsorizările/contractele de mecenat/bursele private pentru care cheltuielile au fost efectuate în cursul anului, redirecţionarea trebuie făcută respectând prevederile Legii nr. 32/1994, ale Legii nr. 334/2022 sau prevederile corespunzătoare din Legea educaţiei naţionale nr. 1/2011, după caz. În cazul în care entitatea beneficiară este o persoană juridică fără scop lucrativ sau o unitate de cult, redirecţionarea poate fi făcută numai dacă beneficiarul sponsorizării este înscris la data plăţii sumei în Registrul entităţilor/unităţilor de cult pentru care se acordă deduceri fiscale.

Încheierea unui contract de sponsorizare/mecenat/bursă privată

Deşi OPANAF nr. 1679/2022 nu prevede în mod distinct obligativitatea încheierii unui contract de sponsorizare/mecenat/bursă privată, în formularul 177 este prevăzută o rubrică separată în care trebuie completate pentru fiecare beneficiar în parte numărul şi data contractului privind acordarea sponsorizării/mecenatului/bursei private.

În plus faţă de elementele obligatorii ce trebuie luate în considerare la încheierea unui astfel de contract de sponsorizare în conformitate cu prevederile legislaţiei, este recomandat să fie inclusă în aceste contracte şi o referinţă cu privire la OPANAF nr. 1679/2022. Mai specific, să se menţioneze că scopul încheierii contractului este redirecţionarea sumelor din impozitul pe profit/impozitul pe veniturile microîntreprinderilor şi că platăcătre organizaţiile non-profit se va face de către ANAF prin redirecţionarea din impozitul pe profit/impozitul pe veniturile microîntreprinderilor plătit.

Deşi contribuabilii vor întocmi contracte de sponsorizare/mecenat/burse private în numele lor, pentru sumele pe care intenţionează să le redirecţioneze, având în vedere că efectuarea plăţilor aferente sumelor redirecţionate

din impozitul pe profit/impozitul pe veniturile microîntreprinderilor rămâne în sarcina autorităţii fiscale, aceste redirecţionări nu vor fi înregistrate în evidenţele contabile ale contribuabililor, contractul fiind întocmit în scopul susţinerii cererii adresate prin intermediul formularului 177.

Rectificarea sumelor declarate către ANAF

Contribuabilii pot corecta formularul 177 depus, prin depunerea unei cereri rectificative.

În practică pot exista şi situaţii în care, ulterior depunerii formularului 177, impozitul pe profit/impozitul pe veniturile microîntreprinderilor al anului pentru care s-a dispus redirecţionarea să fie rectificat. Atunci când rectificarea este făcută în sensul diminuării impozitelor datorate, se poate ajunge în situaţia în care autoritatea fiscală să fi redirecţionat, în baza declaraţiei 177 depuse iniţial de către contribuabil, o sumă mai mare decât suma pe care contribuabilii ar fi avut dreptul să o redirecţioneze. În astfel de situaţii, contribuabilii vor datora bugetului de stat diferenţa de impozit pe profit/impozit pe veniturile microîntreprinderilor care a fost redirecţionată în plus.

Corelaţiile dintre formularul 177 cu alte date existente în baza de date ANAF

Ţinând cont de obiectivul ANAF de a centraliza datele transmise prin intermediul formularelor declarative obligatorii şi de a face corelaţii preliminare pe baza lor, ne putem aştepta la astfel de verificări între datele cuprinse în formularul 177 şi informaţiile deja existente în bazele de date ale ANAF. Astfel de corelaţii preliminare ar putea include:

- verificarea datelor de identificare ale beneficiarilor incluşi în formularul 177 şi entităţile încadrate în Registrul entităţilor/unităţilor de cult pentru care se

acordă deduceri fiscale; această condiţie este menţionată distinct şi în OPANAF nr. 1679/2022;
- corelarea sumei maxime care poate fi redirecţionată potrivit legii, declarată în formularul 177 cu suma maximă care poate fi redirecţionată potrivit legii, calculată pe baza valorii impozitelor incluse în declaraţia 101 privind impozitul pe profit/declaraţia 100 privind impozitul pe veniturile microîntreprinderilor şi pe baza valorii cifrei de afaceri prezentată în situaţiile financiare anuale ale contribuabililor.

În acest moment, în legislaţie este menţionată doar condiţia de a avea debitele privind impozitul pe profit/impozitul pe veniturile microîntreprinderilor stinse pentru a demara procesul de redirecţionare şi de soluţionare în termenul legal de 45 de zile. În caz contrar, pentru contribuabilii care nu au stinse debitele reprezentând impozitul pe profit/impozitul pe veniturile microîntreprinderilor, termenul de 45 de zile începe să curgă de la data stingerii debitului. Rămâne de văzut care vor fi motivele de respingere ale acestor cereri.

Separat, este de avut în vedere faptul că sumele plătite pentru sponsorizare/mecenat/burse private până la sfârșitul anului 2021 inclusiv, peste limitele prevăzute în Codul fiscal pot fi reportate pentru a fi deduse din impozitul pe profit/impozitul pe veniturile microîntreprinderilor datorat în următorii 7 ani consecutivi. Începând cu anul fiscal 2022, în situația în care plățile reprezentând sponsorizare/mecenat/burse private efectuate în cursul unui an fiscal depășesc plafonul maxim care poate fi scăzut din impozitul pe profit, calculat conform prevederilor Codului fiscal, acestea nu vor mai fi reportate în următorii ani.

Legea care aprobă O.G. nr. 16 cu modificări a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 1228 din 20.12.2022

Autori:

- ***Alina Andrei, Partener, Taxe & Prețuri de transfer, Cabot Transfer Pricing***
- ***Cristina Săulescu, Partener, Taxe & Prețuri de transfer, Cabot Transfer Pricing***

A fost aprobată și publicată în Monitorul Oficial nr. 1228 din 20 decembrie 2022 **Legea nr. 370 pentru aprobarea Ordonanței de Guvern nr. 16/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, abrogarea unor acte normative și alte măsuri fiscale**.

Prin această Ordonanță se aduc cele mai multe și importante modificări ale Codului fiscal din ultimii ani.

Mai jos regăsiți doar câteva dintre cele mai importante modificări aduse, cu aplicabilitate de la 1 ianuarie 2023:
o Se abrogă Legea nr. 170/2016 privind impozitul specific unor activități;
o Microîntreprinderi:
• Excluderea din categoria microîntreprinderilor a societăților care realizează mai mult de 20% din venituri din activități de consultanță și management, cu excepția veniturilor din consultanță fiscală, corespunzătoare codului CAEN: 6920-«Activități de contabilitate și audit financiar;

consultanță în domeniul fiscal»;
• Impunerea unui număr de minim 1 angajat pentru microîntreprinderi (este considerată îndeplinită condiția și dacă există mai mulți angajați cu normă parțială care însumate dau o normă întreagă sau contracte de administrare sau mandat dacă remunerația acestora este cel puțin la nivelul unui salariu de bază minim brut pe țară garantat în plată);
• Reducerea pragului de venituri la maxim 500.000 euro, începând cu veniturile realizate în anul 2023, respectiv microîntreprinderile care în anul 2023 realizează venituri mai mari de acest plafon, vor deveni plătitoare de impozit pe profit începând cu 1 ianuarie 2024;
• Posibilitatea de a avea cel mult trei participări de minim 25% la microîntreprinderi (dacă se depășește numărul de dețineri, asociații/acționarii decid care dintre cele care depășesc numărul de 3 devin plătitoare de impozit pe profit);
• Se introduce următoarea restricție: o societate plătitoare de impozit pe profit poate opta pentru trecerea la regimul microîntreprinderilor dacă îndeplinește condițiile **doar dacă nu a mai fost plătitoare de impozit pe venitul microîntreprinderilor ulterior datei de 1 ianuarie 2023**;
• Cotă unică la microîntreprinderi, de 1%.
o Dividende (distribuite începând cu 1 ianuarie 2023):
• Impozitul pe dividende crește de la 5% la 8%. În cazul dividendelor distribuite în baza situațiilor financiare interimare întocmite în cursul anului 2022, cota de impozit pe dividende este de 5%, **fără recalcularea impozitului** pe dividendele respective, după regularizarea acestora pe baza situațiilor financiare anuale aferente exercițiului financiar 2022, aprobate potrivit legii.
o Veniturile din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal:
• Nu mai este nicio sumă scutită;
• Pentru imobile deținute pe o perioadă de până la 3 ani inclusiv, cota de impozit va fi de 3%;
• Pentru imobilele deținute pe o perioadă mai mare de 3 ani, cota de impozit este de 1%.

o Venituri din activități independente:
• Scade plafonul pentru obligativitatea trecerii de la impozitarea pe bază de norme de venit la impozitarea în sistem real, de la 100.000 euro la 25.000 euro. Reducerea plafonului se aplică începând cu veniturile înregistrate de PFA în anul 2023.
o TVA:
• Încadrarea băuturilor de la codurile NC 2202 10 00 și 2202 99 la cota de TVA de 9%;
• Modificarea cotei de la 5% la 9% pentru serviciile de restaurant și de catering și pentru activitățile de cazare hotelieră;
• 5% la livrarea de locuințe doar în condițiile unei singure locuințe, cu o suprafață utilă de maximum 120 mp a cărei valoare nu depășește 600.000 lei. Prin **excepție**, în anul 2023, cota redusă de TVA de 5%se aplică și pentru:
– livrarea de locuințe cu o suprafață utilă de maxim 120mp, a căror valoare, inclusiv terenul pe care sunt construite, nu depășește 450.000 lei, achiziționate de persoane fizice, dacă actele de plată în avans pentru achiziție sunt încheiate până la data de 1 ianuarie 2023;
– livrarea de locuințe cu o suprafață utilă de maxim 120mp, a căror valoare, inclusiv terenul pe care sunt construite, depășește 600.000 lei, dar nu depășește 700.000 lei, achiziționate de persoane fizice, individual sau în comun cu alte persoane fizice dacă actele de plată în avans pentru achiziție sunt încheiate până la data de 1 ianuarie 2023.
o Impozitul pe veniturile din salarii și asimilate salariilor:
• Își pierd caracterul de venituri neimpozabile următoarele venituri:
– contribuțiile la un fond de pensii facultative potrivit Legii nr. 204/2006, în limita a 400 euro anual pentru fiecare persoană;
– primele de asigurare voluntară de sănătate, precum și serviciile medicale furnizate sub formă de abonament, suportate de angajator pentru angajații proprii, în limita de 400 euro, pentru fiecare persoană;

– contravaloarea cheltuielilor suportate de angajator/plătitor cu efectuarea testelor medicale de diagnosticare a infecției COVID-19, din inițiativa acestuia;
– sumele acordate angajaților care desfășoară activități în regim de telemuncă pentru susținerea cheltuielilor cu utilitățile la locul în care angajații își desfășoară activitatea.
• Se introduc noi venituri neimpozabile, care cumulate, nu trebuie să depășească 33% din salariul de bază:
– prestațiile suplimentare în baza clauzei de mobilitate, în limita de 2,5 ori nivelul legal al diurnei;
– contravaloarea hranei, dacă nu se acordă tichete de masă;
– cazarea și contravaloarea chiriei, în limita unui plafon neimpozabil de 20% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, dacă:
– angajatul sau soțul/soția nu dețin locuință pe raza localității de desfășurare a activității;
– spațiul de cazare este în unități proprii sau închiriate;
– contractul de închiriere încheiat de angajator este încheiat în condițiile legii;
– plafonul neimpozabil se acordă doar unuia dintre soți, pe baza declarației e propria răspundere.
– contravaloarea serviciilor turistice și/sau de tratament, inclusiv transportul, pe perioada concediului, pentru angajat și membrii familiei, conform contract, regulament intern sau lege specifică, în baza unui plafon reprezentând un câștig salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul respectiv;
– contribuțiile la un fond de pensii facultative potrivit Legii nr. 204/2006, în limita a 400 euro anual pentru fiecare persoană;
– primele de asigurare voluntară de sănătate, precum și serviciile medicale furnizate sub formă de abonament, suportate de angajator pentru angajații proprii, în limita de 400 euro, pentru fiecare persoană;
– sumele acordate angajaților care desfășoară activități în regim de telemuncă pentru susținerea cheltuielilor cu

utilitățile la locul în care angajații își desfășoară activitatea, în limita unui plafon lunar de 400 de lei corespunzător numărului de zile lucrate în acest regim.
• Se modifică sistemul de acordare a deducerilor personale și a celor pentru persoane aflate în întreținere. Limita salarială maximă pentru care se acordă deducere personală este de până la 2.000 lei peste nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată;
• Nu sunt considerate persoane aflate în întreținere persoanele fizice care dețin terenuri agricole și silvice în suprafață de peste 10.000 m2 în zonele colinare și de șes și de peste 20.000 m2 în zonele montane;
• Deducerea personală suplimentară se acordă astfel:
– 15% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată pentru persoanele fizice de până la 26 de ani, care realizează venituri de până la limita sumei de 2.000 lei peste nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată;
– 100 lei lunar pentru fiecare copil de până la 18 ani, înscris într-o unitate de învățământ.
• Este eliminată cota de cheltuieli deductibile de 40% la calculul venitului impozabil în cazul închirierilor.
o Baza de calcul CAS și CASS:
• Se limitează diurna impozabilă la 2,5 ori nivelul instituțiilor statului, în limita a 3 salarii de bază corespunzătoare locului de muncă;
• Partea care depășește 33% din veniturile enunțate anterior, intă și în baza de calcul al CAS/CASS;
• Baza anuală de calcul al CAS/CASS în cazul veniturilor obținute din activități independente și drepturi de autor nu poate fi mai mică de:
– 12 salarii minime brute pe țară în cazul veniturilor realizate între 12 și 24 salarii minime brute pe țară;
– 24 salarii minime brute pe țară, în cazul veniturilor realizate de peste 24 de salarii minime brute pe țară.

Alte modificări aduse O.G. nr. 16/2022 se referă la obligația

comercianților care înregistrează încasări în numerar cu o valoare mai mare de 50.000 lei anual de a accepta plățile cu carduri de debit/credit sau preplătite, prin intermediul unui terminal POS și/sau a altor soluții moderne de acceptare, inclusiv aplicații ce facilitează acceptarea plăților electronice.

Acest material se dorește o sinteză doar a celor mai importante modificări propuse și vă rugăm să aveți în vedere că nu prezintă toate detaliile modificărilor aduse, așa cum sunt ele prevăzute în Ordonanță.

Pentru detalii suplimentare, dar și pentru suport în interpretarea prevederilor legale în materie fiscală, nu ezitați să ne contactați.

Cât de pregătită este România pentru a intra în zona Schengen?

Autor: Mihai Petre, Director, Comerţ Internaţional, EY România

Emoțiile pre și post-vot pentru acceptarea țării noastre în spațiul Schengen suscită interes în România și străinătate, mai ales în rândul politicienilor și autorităților. De la prognosticul pesimist, adeverit de altfel, până la comentarii de toate nuanțele pe tema votului oferit de Austria, țara care s-a opus din nou acceptării României (și Bulgariei), paleta discuțiilor a cuprins o diversitate de opinii.

Mai puțini însă, și aici vorbim îndeosebi despre vocile din România, au adus în discuție situația la zi a frontierelor

naționale și răspunsuri concrete la câteva întrebări pertinente, la care autoritățile locale ar trebui să aibă răspunsurile potrivite. Și, bineînțeles, soluțiile ca atare.

România gestionează aproximativ 2.000 de km din frontiera terestră externă a Uniunii Europene, a doua ca lungime după Finlanda. În ciuda acestei similitudini de responsabilități, România și Finlanda se află pe poziții diametral opuse în clasamentul privind TVA necolectată, de exemplu, din motive de fraudă fiscală, potrivit raportului Comisiei Europene, publicat recent, pe 5 decembrie 2022. Mai precis, Finlanda este pe locul 1, cu doar 1,3% TVA necolectat, iar România, pe ultimul loc (27), cu 35,7% TVA necolectat (pe baza cifrelor anului 2020). După cum se observă din graficul de mai jos, media europeană este de 7% TVA necolectat, potrivit datelor publicate de Comisia Europeană.

Sursa: Raportul Comisiei Europene, 5.12.2022

Poziția României pe ultimul loc în acest clasament a fost constantă, de altfel, în ultimii 10 ani, începând cu 2012, deși restul statelor membre au înregistrat progrese uriașe în creșterea gradului de colectare a taxei pe valoarea adăugată. An de an, România a pierdut, și pierde în continuare, sume uriașe reprezentând TVA necolectată la bugetul de stat, doar la nivelul anului 2020 această pierdere fiind estimată la 7 miliarde euro. Croația, de pildă, a înregistrat doar 1% TVA necolectat în 2019, respectiv 5% în 2020, ca derapaj în colectarea TVA la bugetul naţional.

Cele 7 miliarde euro/an reprezentând TVA necolectat provin, printre altele, și din fraudele vamale, mai precis mărfuri de contrabandă trecute ilegal prin vamă, din subevaluarea mărfurilor declarate sau, pur și simplu, din mărfuri nedeclarate la trecerea frontierei. Dacă, însă, coroborăm datele furnizate de Raportul anual de performanță a Uniunii

Vamale cu cele din Strategia privind reforma autorității vamale din România pentru perioada 2022-2024, găsim indicii serioase cu privire la eficiența activității de control vamal a României. Iată doar câteva exemple:

- la nivelul anului 2019, deși s-au controlat de patru ori mai multe mărfuri la import față de media UE, în România s-au găsit de 29 de ori mai puține nereguli;
- procentul de utilizare a procedurilor simplificate de declarare în vamă în România este de 18%, comparativ cu o medie de 62% înregistrată la nivelul Uniunii Europene;
- dintre cele 338 echipamente de control nedistructiv (de exemplu, scanere de diverse tipuri și dimensiuni), 332 nu au mai fost utilizate din 2017! Adică 98%! Cu alte cuvinte, controlul vamal se bazează pe numai șase echipamente de control nedistructiv la nivelul întregii țări Două treimi (64%) dintre echipamentele de analiză ale Laboratorului Vamal Central (singurul laborator vamal din România ce poate analiza probele prelevate din mărfurile importate în vederea încadrării tarifare, combaterii traficului ilicit de droguri etc.) sunt mai vechi de 15 ani, iar 11,5% mai vechi de 10 ani.

Intrarea în Schengen trebuie să vină la pachet cu o vamă modernă, funcțională, bazată pe sisteme IT, pe algoritmi de inteligență artificială, capabilă să asigure cu adevărat nevoia de securitate și siguranță a României, dar și a Uniunii Europene.

Un singur scaner funcțional (și acela cu intermitențe) în Portul Constanța, ce nu stochează nicio imagine pentru un control ulterior/validare independentă de la distanță, nu poate asigura nevoia de securitate și siguranță a României. Iar o frontieră nesecurizată permite importul de bunuri contrafăcute, subevaluate, droguri, arme, trafic de carne vie și câte și mai câte.

Războiul de la granița de nord a țării a trezit o bună parte

din România adormită – vedem refaceri de urgență a liniilor ferate din Portul Constanța, extinderea capacității și rezilienței sistemului energetic național, proiecte serioase de infrastructură, achiziții și producție de tehnică militară și altele.

Refuzul de a fi, din nou, acceptați în Schengen trebuie să trezească încă o parte din România adormită. Anii 2023 și 2024 vor înfățișa o Românie dedicată cu adevărat securizării frontierelor externe, o Românie dotată cu un număr suficient de scanere de mare capacitate de stocare a imaginilor, validare și interpretare a lor de la distanță, pe baza unor algoritmi de inteligență artificială, cu drone ce vor survola neîncetat cei 2.000 de km de frontieră, cu sau fără culoare de zbor segregate, care vor oferi o imagine clară asupra fenomenelor migraționiste și încercărilor de fraudare a granițelor Uniunii Europene.

La acel moment, România va intra în Schengen pe ușa din față, pe covorul roșu.

Sursa: Raportul Comisiei Europene, 5.12.2022

Modificări substanțiale privind plafonarea prețurilor la energie și contribuția la

Fondul de Tranziție Energetică decurgând din Legea nr. 357/2022, pentru aprobarea O.U.G. nr. 119/2022. La ce să se aștepte clienții noncasnici pe mai departe?

Autori:

- ***Andrei Stefanovici, Director, Băncilă, Diaconu și Asociații SPRL, societate de avocați asociată EY România***
- ***Ioana Ilie, Senior Associate, Băncilă, Diaconu și Asociații SPRL, societate de avocați asociată EY România***
- ***Iulian Creangă, Associate, Băncilă, Diaconu și Asociații SPRL, societate de avocați asociată EY România***

Domeniul energiei a prezentat un interes ridicat în ultima perioadă, în contextul crizei energetice internaționale, iar modificările rapide ale cadrului legislativ și incertitudinea viitorului îi preocupă deopotrivă pe clienții finali, dar și pe operatorii economici participanți la piața națională de energie. În acest sens, autoritățile naționale și europene încearcă să găsească soluții optime pentru asigurarea în plan economic și social a unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor, menținând, în același timp, un mediu echilibrat și previzibil pentru operatorii economici din piață.

La data de 13 decembrie 2022, a fost publicată în Monitorul Oficial al României Legea nr. 357/2022 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 119/2022 pentru

modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale, în perioada 1 aprilie 2022 – 31 martie 2023 („**O.U.G. nr. 27/2022**”), precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei („**O.U.G. nr. 119/2022**”) („**Legea**”), aceasta intrând în vigoare la data de 16 decembrie 2022.

Legea include o serie de amendamente semnificative la prevederile O.U.G. nr. 119/2022, atât cu privire la plafonarea prețurilor la energie electrică și gazele naturale pentru clienții noncasnici, cât și cu privire la contribuția la Fondul de Tranziție Energetică (așa-zisa *windfall tax*).

Noile plafoane instituite de Lege

Legea instituie noi plafoane în ceea ce privește **prețurile la energie electrică** aplicabile clienților finali noncasnici, astfel:

(a) maximum ***1 leu/kWh***, cu TVA inclus, pentru 85% din consumul mediu lunar realizat la locul de consum, diferența de consum lunar de energie electrică urmând să fie facturată la prețul de maximum 1,3 lei/kWh, cu TVA inclus, în baza declarației pe propria răspundere a reprezentatului legal pentru următoarele categorii de consumatori:

- ***IMM-uri;***
- ***operatorii regionali*** – definiți la art. 2 lit. g) şi h) din Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare, ce prestează/furnizează ***serviciile de utilități publice,*** prevăzute la art. 1 alin. (2) lit. a), b), b^1), c) şi h) din Legea nr. 51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ***Societatea de Transport cu Metroul București «Metrorex» – S.A.***, precum și ***aeroporturile,*** care sunt în subordinea/coordonarea sau sub autoritatea Ministerului Transporturilor și

Infrastructurii;

- operatorii economici din domeniul ***industriei alimentare***, identificați prin cod CAEN 10, precum și cei din domeniul ***agriculturii*** și ***pescuitului***, identificați prin cod CAEN 01 și 03;
- ***autoritățile și instituțiile publice locale***, serviciile publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale, companiile și societățile comerciale de interes județean, municipal sau local, regiile autonome și toate entitățile publice și private care prestează un serviciu public;
- institutele naționale de ***cercetare-dezvoltare***.

(b) maximum ***1 leu/kWh***, cu TVA inclus, pentru consumul integral al spitalelor publice și private, al unităților de învățământ publice și private, al creșelor și al furnizorilor publici și privați de servicii sociale prevăzute în Nomenclatorul serviciilor sociale.

Legea reglementează acum expres faptul că plafonarea se aplică în acest caz și pentru situațiile în care una dintre entitățile menționate anterior este beneficiarul final al consumului de energie electrică și/sau pentru toate clădirile care au fost construite și autorizate cu destinația de spitale.

(c) maximum 1 leu/kWh, cu TVA inclus, pentru 85% din consumul lunar realizat la locul de consum al instituțiilor publice, altele decât cele prevăzute la lit. (ii) de mai sus, precum și pentru locurile de consum aparținând cultelor recunoscute oficial în România, diferența de consum lunar de energie electrică fiind facturată la prețul de maximum 1,3 lei/kWh, cu TVA inclus.

(d) clienții noncasnici care *nu se încadrează* în una dintre categoriile de mai sus plătesc prețul plafonat la maximum ***1,3 lei/kWh***, cu TVA inclus.

În ceea ce privește **prețul gazelor naturale**, Legea completează textul actual care prevede plafonarea prețurilor la clienții noncasnici, în sensul că se includ ca beneficiari ai prețului plafonat la maximum ***0,37 lei/kWh, cu TVA inclus***, clienții noncasnici din cadrul ***parcurilor industriale*** reglementate de Legea nr. 186/2013 cu modificările și completările ulterioare, precum și cei din cadrul ***sistemelor de distribuție închise*** definite conform Legii nr. 123/2012 privind energia electrică și gazele naturale, cu modificările și completările ulterioare. În plus, consumul limită de **50.000 MWh** se va raporta la anul anterior anului curent, iar nu la anul 2021.

De asemenea, Legea aduce un plus de claritate în ceea ce privește locurile de consum ale clienților noncasnici racordate după data de 1 ianuarie 2022, prevăzând expres faptul că plafonarea se aplică numai în limita unui consum anual de cel mult 50.000 MWh (O.U.G. nr. 119/2022 nu prevede în prezent acest plafon pentru locurile de consum racordate începând cu 1 ianuarie 2022).

Cu titlu de mențiune generală, Legea păstrează principiul potrivit căruia, la facturarea energiei electrice și a gazelor naturale, furnizorii trebuie să aplice prețul cel mai mic dintre *(i)* prețul final maxim plafonat, *(ii)* prețul contractual sau *(iii)* prețul final calculat conform prevederilor art. 5 și 6, doar în cazul gazelor naturale.

Alte modificări de interes în legătură cu plafonarea prețurilor la energie electrică și gaze naturale

În cazul producătorilor de energie care transferă energie electrică din portofoliul de producție către portofoliul de furnizare, pentru cantitățile de energie electrică transferate, prețul final este:

- prețul contractual în cazul în care acesta asigură încadrarea în plafoanele de la art. 1 alin. (1) din O.U.G. nr. 27/2022;

- prețul plafonat prevăzut la art. 1 alin. (1) din O.U.G. nr. 27/2022 în cazul în care prețul contractual este mai mare decât valoarea plafoanelor.

În cazul producătorilor care transferă energie din portofoliul de producție către portofoliul de furnizare, componenta de achiziție prevăzută la art. 5 alin. (1) și art. 3 din O.U.G. nr. 27/2022, din contractele de furnizare pentru care se va achiziționa energie electrică din piață, va fi determinată luând în calcul exclusiv prețul de achiziție realizat. Pentru cantitatea de energie achiziționată pentru acoperirea acestor contracte, producătorii vor întocmi și vor menține o evidență separată de cantitatea transferată din producție proprie.

Noile modificări aduc și o accelerare a procedurii de compensare, astfel că 40% dintre sumele solicitate prin cererea de decontare se vor plăti în termen de 10 zile de la data depunerii cererii de decontare, diferența de plată urmând a se realiza de către Ministerul Energiei în termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii valorilor aferente compensărilor trimise conform documentației prevăzute în anexa nr. 4.

Conform noilor modificări, va exista și un stoc minim necesar de gaze naturale pentru perioada 1 noiembrie 2024 – 31 martie 2025.

Contribuția la Fondul de Tranziție Energetică

În ceea ce privește Contribuția la Fondul de Tranziție Energetică, printre plătitorii de contribuție se introduc prin Lege **partenerii din contractele financiare de asigurare a riscurilor (contracte de *hedging*)**. Sunt avute aici în vedere contractele de tip *virtual (financial) power purchase agreement*, din ce în ce mai frecvente pe piață, acestea reprezentând instrumente financiare derivate și nu includ livrarea fizică de energie, ci au rolul de a proteja părțile împotriva variațiunilor excesive de preț din piață.

În plus, o modificare cu impact semnificativ este reprezentată de prevederea Legii conform căreia contractele cu instrumente financiare derivate (*hedging*) prevăzute la art. 5 se raportează Autorității de Supraveghere Financiară și/sau Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF), în termen de două zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a Legii, respectiv în două zile lucrătoare de la semnarea de către părți.

De asemenea, o veste bună pentru investitorii care au finalizat proiecte anul acesta este faptul că, potrivit Legii, vor fi exceptate de la obligația de plată a contribuției capacitățile de producție puse în funcțiune după ***1 aprilie 2022*** (textul O.U.G. nr. 119/2022 stabilește în prezent această exceptare doar pentru capacitățile puse în funcțiune după ***1 septembrie 2022***).

O altă modificare de impact este abrogarea contribuției la Fondul de Tranziție Energetică pentru vânzările de energie electrică la export sau livrări intracomunitare.

Concluzii

Având în vedere că, de la 1 ianuarie 2023, furnizorii au obligația de a elabora și publica ofertele tip în conformitate cu prețurile finale plafonate prevăzute de Lege, rămâne de văzut care va fi criteriul de departajare utilizat de clienții noncasnici în alegerea furnizorului de energie electrică sau gaze naturale.

Totodată, având în vedere că perioada de aplicare a O.U.G. nr. 27/2022 a fost prelungită până în 2025, deducem că autoritățile publice se așteaptă ca prezenta criză energetică să continue, iar acestea să nu fie ultimele modificări aduse legislației aplicabile.

Legea privind protecția avertizorilor în interes public

Autori:

- ***Elena Ichimescu, Partner, Head of Employment, Duncea, Ștefănescu & Associates***
- ***Florina Voicu, Associate, Duncea, Ștefănescu & Associates***

În Monitorul Oficial al României nr. 1218 din 19 decembrie 2022 a fost publicată **Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public** („Legea nr. 361/2022”).

Legea nr. 361/2022 reglementează procedura de primire, de examinare şi soluţionare a raportărilor, drepturile şi obligaţiile persoanelor care efectuează raportări sau divulgă public informaţii privind încălcări ale legii, măsurile de protecţie a acestora, obligaţiile autorităţilor, instituţiilor publice, ale altor persoane juridice de drept public, precum şi ale persoanelor juridice de drept privat, drepturile persoanelor vizate, precum şi atribuţiile autorităţilor competente.

Aspecte importante

Modalităţile de raportare prevăzute de Legea nr. 361/2022 sunt următoarele:
a) raportarea internă;
b) raportarea externă.

Persoanele juridice de drept privat care au între 50 şi 249 de angajaţi, începând cu data de **17.12.2023** au, în principal, următoarele obligații:

- de a identifica sau institui canale interne de raportare (*i.e.* poștă electronică dedicată, linie telefonică sau sistem de mesagerie vocală etc.) şi de a stabili proceduri de raportare internă;
- de a păstra evidența raportărilor într-un registru, care cuprinde data primirii raportării, numele şi prenumele, datele de contact ale avertizorului în interes public, obiectul raportării şi modalitatea de soluţionare, cu respectarea cerinţelor privind confidenţialitatea. Registrul se ţine în format electronic;
- de a menţine statistici cu privire la raportările care privesc încălcări ale legii;
- persoana desemnată să soluţioneze raportarea are obligaţia de a nu dezvălui identitatea avertizorului şi nici informaţiile care ar permite identificarea directă sau indirectă a acestuia, cu excepţia situaţiei în care are consimţământul expres al acestuia.

Este interzisă orice formă de represalii împotriva avertizorilor în interes public, ameninţări cu represalii sau tentative de represalii.

Drepturile şi măsurile prevăzute de Legea nr. 361/2022 nu pot face obiectul unei renunţări sau limitări prin contract, formă sau condiţii de încadrare în muncă, inclusiv un acord de arbitraj prealabil unui litigiu.

Sancțiuni

Nerespectarea de către persoanele juridice de drept privat, care au între 50 şi 249 de angajaţi, a obligaţiei de a institui canalele interne de raportare se sancționează cu amendă de la 3.000 lei la 30.000 lei.

Sponsorizări în 2022: companiile încă au timp să ia decizii pentru a beneficia de modificările mai avantajoase ale legislației

Autori:

- ***Camelia Niță, Director, PwC România***
- ***Miruna Lungu, Senior Manager, PwC România***
- ***Alin Dumitriu, Manager, PwC România***

Preocuparea în creștere a companiilor pentru un viitor sustenabil și pentru îndeplinirea obiectivelor de responsabilitate socială sub umbrela ESG (*Environmental, Social, Governance*) este susținută de instrumente fiscale care pot fi utilizate pentru a aduce contribuții mai mari prin sponsorizarea unor cauze sociale sau de mediu.

Având în vedere că a mai rămas puțin până la finalul anului 2022, este important de reținut că unele companii au încă posibilitatea să redirecționeze pentru sponsorizări, în acest an, maximum 20% din impozitul plătit pentru anul 2021 sau să acorde sponsorizări în mod direct din bugetul anului 2022.

Redirecționare și sponsorizare directă

Față de anii anteriori, acum companiile pot efectua sponsorizări și/sau acte de mecenat și/sau să acorde burse private optând pentru redirecționarea unei părți din impozitul pe profit/pe veniturile microîntreprinderii prin intermediul

unei cereri către ANAF, nu numai prin acordare directă către beneficiari ca până acum.

Principalul avantaj în cazul redirecționării impozitului plătit este că sumele acordate ca sponsorizări nu mai afectează indicatorii financiari (*e.g.*, EBITDA), lucru imposibil în trecut. Astfel, nefiind implicate costuri suplimentare directe, aprobările interne necesare la nivelul companiilor multinaționale ar putea fi obținute mult mai ușor.

Deși dispozițiile Legii nr. 322/2021 nu fac referire în mod expres la anul 2021, există argumente că se poate face redirecționarea și din impozitul pe profit, respectiv impozitul pe veniturile microîntreprinderilor, aferent anului 2021.

Care este limita anuală pentru sponsorizări și ce sume se pot reporta?

Limitele anuale prevăzute de legislația fiscală pentru acordarea de sponsorizări, fie în mod direct, fie prin redirecționare sunt: valoarea minimă dintre: 0,75% la cifra de afaceri sau 20% la impozitul pe profit datorat, respectiv 20% din impozitul pe veniturile microîntreprinderilor datorat.

Redirecționarea impozitului plătit se poate efectua doar în limitele anuale menționate anterior din care se scade valoarea sponsorizărilor din anul curent și cele reportate.

Odată cu introducerea opțiunii de redirecționare a impozitului plătit (prima zi a anului fiscal 2022-2023, calendaristic sau modificat) a fost exclusă posibilitatea reportării sponsorizărilor acordate peste limitele anuale efectuate după data respectivă. Doar sponsorizările acordate până la finalul anului fiscal 2021-2022 și neutilizate se mai pot reporta fără a depăși anul 2028, potrivit reglementărilor în vigoare la data efectuării acelor sponsorizări.

Din perspectivă documentară, încheierea contractelor de

sponsorizare în conformitate cu Legea sponsorizării (L32/1994) rămâne obligatorie în aplicarea prevederilor fiscale atât pentru acordarea de sponsorizări prin mecanismul de redirecționare a impozitului plătit în anul anterior, cât și pentru sponsorizările directe (excepție făcând sponsorizările acordate către UNICEF și alte organizații internaționale specifice). De asemenea, în cazul sponsorizărilor directe, sunt necesare și celelalte documente justificative cum ar fi dovada plății/procese verbale de predare-primire etc.

Ordinul ANAF nr. 1679/2022 stabilește procedura de redirecționare a impozitului (în limitele stabilite de lege) prin formularul D177. Societățile trebuie să depună electronic formularul D177 în termen de 6 luni de la depunerea declarației anuale de impozit pe profit/declarația de impozit pentru trimestrul IV în cazul microîntreprinderilor.

Virarea sumelor de către unitățile de trezorerie se va face în maxim 45 de zile de la data depunerii formularului D177, perioadă în care administrația fiscală analizează condițiile de eligibilitate, cum ar fi dacă beneficiarii sponsorizărilor sunt înregistrați în Registrul entităților/unităților de cult pentru care se acordă deduceri fiscale sau dacă societățile au stinse debitele reprezentând impozitul pe profit/impozitul pe venitul microîntreprinderilor.

Prin O.U.G. nr. 168/2022 au fost aduse noi clarificări. Mai exact, în situația în care după depunerea D177, impozitul declarat se rectifică în sensul diminuării, iar companiile au redirecționat o sumă mai mare decât suma care putea fi redirecționată conform legii, vor datora către autorități diferența de impozit redirecționată în plus.

Concluzionând, modificările recente ale legislației creează condiții mai favorabile pentru companii de a efectua sponsorizări, chiar dacă unele prevederi necesită încă clarificări și explicații suplimentare.

Decizia CCR pe contracte de muncă cu timp parţial – nicio surpriză. Ce e de făcut?

Autor: Claudia Sofianu, Partener, liderul departamentului de Impozit pe venit şi contribuţii sociale, EY România

Curtea Constituțională a României (CCR) s-a pronunțat și a respins, din nou, cu unanimitate de voturi, prin decizie definitivă şi general obligatorie, excepția de neconstituționalitate în ceea ce privește prevederea Ordonanței nr. 16/2022 privind „suprataxarea” contractelor de muncă cu timp parţial. Potrivit prevederilor acesteia, contribuţiile de asigurări sociale datorate pentru contractele cu normă de muncă redusă nu pot fi sub nivelul celor aplicate la salariul de bază minim brut pe țară în vigoare în luna pentru care acestea se datorează. Odată cu anunțul deciziei CCR, s-au intensificat dezbaterile pe subiect şi pentru că așteptările mediului de afaceri erau, în cea mai mare măsură, pentru o decizie în sensul revenirii la forma anterioară a taxării în cazul acestui tip de contracte (adică proratat în funcţie de venitul aferent normei de muncă reduse).

Reamintim însă că o asemenea decizie nu e o noutate. Cum de altfel, am mai scris în trecut, în urmă cu numai doi ani, în 2020, CCR și-a comunicat părerea pe acest subiect, exact în același sens, prin urmare, era de așteptat să-și mențină punctul de vedere. La acel moment, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 46 din 4.02.2020, privind respingerea excepției de neconstituționalitate, ridicată atunci de un sindicat, asupra măsurii „suprataxării” contractelor de muncă part-time a fost argumentată astfel: „În ceea ce privește

susținerea potrivit căreia salariații cu timp parțial pot ajunge astfel să contribuie mai mult decât primesc ca plată a muncii lor, Curtea reține faptul că, potrivit Cartei sociale europene, în vederea exercitării efective a dreptului la muncă, părțile se angajează să recunoască, drept unul dintre principalele obiective și responsabilități, realizarea și menținerea nivelului cel mai ridicat și stabil posibil al locului de muncă în vederea realizării unui loc de muncă cu normă întreagă. Prin urmare, măsura legiuitorului de a impune salariaților cu timp parțial același nivel de contribuții ca celor care muncesc cu normă întreagă apare ca fiind justificată în condițiile în care a încercat înlăturarea situației în care angajații sunt afectați de precaritatea locului lor de muncă și a dorit să încurajeze încheierea de contracte de muncă cu normă întreagă, de natură să contracareze anumite practici defavorabile salariaților de pe piața muncii. Curtea constată că măsura se aplică tuturor persoanelor aflate în aceeași situație juridică, motiv pentru care nu poate reține existența vreunei discriminări". Rămânem la părerea potrivit căreia, în lipsa altor variante (mai flexibile) de contractare/remunerare a forţei de muncă salariate, cea mai bună alternativă pentru angajați este ca angajatorii lor să recurgă la contracte de muncă cu normă întreagă, exact în contextul deciziei CCR, cu reiterarea ideii că aceștia au la îndemână, indiferent de cifra de afaceri, potrivit legislației românești în vigoare, o serie de beneficii pe care le pot acorda angajaților, ca parte din pachetul de remunerare, ca suport și completare a salariului.

Este evident că discuția ar trebui transferată de la salariul de încadrare la întregul pachet de remunerare pe care angajatorii ar putea să îl aibă în vedere. Aceștia au o serie de opțiuni prin care pot oferi beneficii care să facă pachetul de remunerare atractiv, pentru care există reguli de taxare diferite (deductibilitate la calculul impozitului pe profit şi/sau neimpozitare la nivelul angajaţilor). Concret, o mare parte dintre beneficiile extrasalariale acordate în prezent

vor rămâne neimpozabile și din ianuarie 2023, dacă ele nu vor depăşi, cumulat, un plafon lunar stabilit la 33% din salariul de bază.

Premisa de la care statul, prin autoritățile sale, a inițiat măsurile prin care este modificată concret această prevedere din Codul fiscal, prin care contractele part-time sunt taxate la fel ca cele full-time din punctul de vedere al contribuţiilor de asigurări sociale, pare a fi strict aceea de a fi majorate veniturile bugetului de stat și de a crește gradul de transparență și conformitate pe dreptul muncii și al salariaților.

Majorarea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată

Autori:

- ***Elena Ichimescu, Partner, Duncea, Ștefănescu & Associates***
- ***Alexandra Vlad, Associate, Duncea, Ștefănescu & Associates***

În Monitorul Oficial al României nr. 1186 din data de 9 decembrie 2022 au fost publicate următoarele acte normative:

- **Hotărârea Guvernului nr. 1147/2022 pentru stabilirea salariului minim brut pe țară garantat în plată** („**H.G. nr. 1147/2022**”) și
- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 168/2022 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene,**

precum şi pentru modificarea şi completarea unor acte normative (**„O.U.G. nr. 168/2022”**).

! Potrivit H.G. nr. 1147/2022, **începând cu data de 1 ianuarie 2023, nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată va fi majorat la 3.000 RON/lună**, în prezent fiind 2.550 RON. Astfel, tariful orar al unui salariat va fi de 18,145 RON/oră pentru un program complet de lucru de 165,333 ore/lună.

! Potrivit O.U.G. nr. 168/2022, **în perioada 1 ianuarie 2023 – 31 decembrie 2028, pentru domeniul construcţiilor, salariul de bază minim brut pe ţară garantat în plată va fi de minimum 4.000 RON/lună**, fără a include indemnizaţiile, sporurile şi alte adaosuri, pentru un program normal de lucru în medie de 165,333 ore/lună.

Tax Alert – Reforme în domeniul TVA la nivelul Uniunii Europene

Autori:

- ***Sorin Biban, Tax Partner, Biriș Goran SPARL***
- ***George Boca, Tax Consultant, Biriș Goran SPARL***

În data de 8 decembrie, Comisia Europeană a publicat o serie de propuneri cu scopul de a reforma sistemul actual de TVA

aplicabil în cadrul statelor membre ale UE:

– Propunere de Directivă privind regulile TVA în era digitală, ce modifică Directiva 2006/112/CE;
– Propunere de Regulament privind informațiile necesare pentru anumite regimuri de TVA, ce modifică Regulamentul (UE) nr. 282/2011;
– Propunere de Regulament privind măsurile de cooperare administrativă necesare în era digitală, ce modifică Regulamentul (UE) nr. 904/2010.

Reformele își propun să soluționeze următoarele aspecte:

– nivelul scăzut al colectării de TVA și al capacității de control – elemente ce sunt cauzate de cadrul legislativ european neadaptat la realitățile digitale ale modelelor de business existente;
– costuri de conformare ridicate și sarcini fiscale excesive în cazul companiilor – accentuate de fenomenul digitalizării tranzacțiilor;

Astfel, propunerile se bazează pe trei piloni ce vor ajuta statele membre să colecteze anual cu până la 18 miliarde de euro mai multe venituri din TVA, ajutând în același timp întreprinderile, inclusiv IMM-urile, să se dezvolte:

1. Raportare digitală în timp aproape real a tranzacțiilor / Facturare electronică

Noile reguli introduc posibilitatea statelor membre de a impune utilizarea facturii electronice, fără a mai fi necesară obținerea unei derogări. De asemenea, declarațiile recapitulative vor fi înlocuite de **raportarea digitală în timp (aproape) real în scopuri de TVA. Aceasta se va efectua prin intermediul facturării electronice** care va oferi statelor membre informații necesare pentru a combate frauda în domeniul TVA.

De asemenea, această schimbare asigură convergența sistemelor

naționale existente la nivelul întregii UE și pregătește cadrul legal pentru statele membre ce doresc să instituie sisteme naționale de raportare digitală pentru comerțul intern în următorii ani.

Precizăm faptul că **România a implementat deja un sistem de facturare electronică** în vederea raportării anumitor tipuri de tranzacții (B2G, bunuri cu risc fiscal ridicat etc.). În acest sens, **sistemul național va trebui să fie actualizat**, ținând cont de cerințele legislației europene în materie.

2. Tratamentul TVA pentru economia digitală

În temeiul noilor norme, se propune ca **operatorii de platforme digitale ce facilitează serviciile de cazare/închiriere pe termen scurt, respectiv cele privind transportul persoanelor, să devină responsabili pentru colectarea și plata TVA către autoritățile fiscale**.

Împreună cu alte clarificări legislative aduse, aceste măsuri vor asigura o abordare uniformă în toate statele membre și vor contribui la crearea unor condiții de concurență mai echitabile între serviciile de transport, cele de cazare/închiriere pe termen scurt realizate online și cele tradiționale (ex. agenții de turism).

3. Înregistrare în scop de TVA unică la nivelul UE

Pornind de la modelul ghișeului unic pentru TVA deja existent pentru operatorii platformelor online, propunerea le-ar permite societăților, care efectuează vânzări către consumatori dintr-un alt stat membru, **să se înregistreze o singură dată în scopuri de TVA** pentru operațiuni desfășurate pe întreg teritoriul UE.

Astfel, companiile vor putea să își îndeplinească obligațiile în materie de TVA prin intermediul unui portal online unic. Printre măsurile suplimentare de îmbunătățire a colectării TVA se numără **introducerea obligativității ghișeului unic pentru**

importuri în cazul anumitor platforme care facilitează vânzările către consumatorii din UE.

Studiu EY: Apetitul pentru tranzacții în domeniul tehnologiei va reveni în 2023, în pofida condițiilor nefavorabile

- **Strategia de tranzacții a companiilor din domeniul tehnologiei este în topul oportunităților pentru 2023**
- **Concentrarea pe plan local: 78% dintre companiile de tehnologie intenționează să-și transforme lanțul de aprovizionare**
- **Crește presiunea pentru a păstra cele mai bune talente, pe fondul intensificării turbulențelor în piaţa forței de muncă**

Confruntate cu o inflație ridicată, o criză energetică și o scădere a încrederii consumatorilor, companiile de tehnologie au ca mare oportunitate în 2023 să adopte strategii active de fuziuni și achiziții (M&A) – potrivit raportului anual EY *Top 10 oportunități pentru companiile de tehnologie în 2023*. Chiar dacă evaluările sunt pe scădere, apetitul pentru tranzacții este estimat să revină anul viitor. Acest lucru este susținut de un studiu recent al EY, care constată că 72% dintre respondenții din rândul directorilor generali din sectorul tehnologic intenționează să realizeze fuziuni și achiziții în următoarele 12 luni, comparativ cu 59% dintre executivii din

alte sectoare.

Iulia Bratu, Partener, Head of Lead Advisory, EY România: *„Tehnologia a fost sectorul nr. 1 pentru fuziunile și achizițiile din România în 2022, reprezentând aproximativ 20% din numărul total de tranzacții și fiind determinat în principal de tranzacțiile inbound. În plus, tehnologia este sectorul lider în ceea ce privește activitatea de M&A pentru perioada cumulată 2018-2022. În timp ce valorile tranzacțiilor rămân în mare parte nedivulgate, tendința istorică puternică și așteptările că activitatea globală va crește în 2023, nu pot decât să indice o perspectivă pozitivă pentru România”.*

Transformarea lanțului de aprovizionare

Îmbunătățirile din lanțul de aprovizionare din ultimii ani au fost zădărnicite de o deteriorare a climatului politic, economic și financiar. Pentru companiile din domeniul tehnologiei, pe locul al treilea în clasamentul priorităților din acest an se află reducerea dependenței de zonele geografice instabile din punct de vedere geopolitic, prin dublarea localizării. Un procent de 78% dintre respondenții din rândul executivilor din domeniul tehnologiei spun că plănuiesc să își decupleze lanțul de aprovizionare – inclusiv *nearshoring* și *reshoring*.

Păstrarea celor mai bune talente

Construirea unei strategii agile privind resursa umană se află pe poziția a noua în clasamentul priorităților organizațiilor din tehnologie. Până acum câteva luni, cea mai mare provocare privind forța de muncă pentru companiile din domeniul tehnologiei era „Marea demisie”. Impulsionați de o reașezare a priorităților de lucru în timpul pandemiei COVID-19, 56% dintre angajații respondenți din acest sector au indicat că se gândeau să își părăsească actualul loc de muncă în căutarea unui salariu mai mare, a unor oferte financiare mai bune și a unor noi oportunități de carieră. În prezent, sectorul nu se

confruntă doar cu lipsa de talente pentru a alimenta creșterea pe termen lung, ci și cu înghețarea angajărilor și runde de concedieri, ca răspuns la incertitudinea economică.

Raportarea privind sustenabilitatea și edge computing

Studiul evidențiază, de asemenea, că practicile sustenabile de mediu (poziția a patra în topul priorităților) vor avea un impact asupra sectorului tehnologic în 2023. Acesta va fi mult mai important decât în anii precedenți, pe măsură ce companiile vor fi nevoite să se adapteze pentru a se conforma reglementărilor care vor veni privind dezvăluirea informațiilor în legătură cu emisiile și riscurile legate de schimbările climatice. Nou intrat în topul prioriățților, pe poziția a șaptea, este potențialul ca *edge computing* să ajungă la maturitate în următoarele 12 luni, pentru acele companii care sunt dispuse să investească în noi arhitecturi IT.

Lista completă a primelor 10 priorități în tehnologie pentru 2023:

1. Accelerarea executării strategiei de fuziuni și achiziții pentru a consolida profilul de creștere.
2. Experimentarea ecosistemelor de platforme pentru a crea un efect disruptiv în piață.
3. Dublarea eforturilor de localizare, chiar dacă aceasta are un cost.
4. Prioritatea acordată practicilor sustenabille de mediu.
5. Introducerea sistemelor *pay as you go* (plata în funcție de utilizare), pentru a atrage fluxuri suplimentare de venituri.
6. Folosirea analiticelor pentru optimizarea veniturilor.
7. Investiții în *ecosistemul edge***[1]** pentru a îmbunătăți operațiunile și experiențele.
8. *Cyber, cyber, cyber…* asigurare pentru protecția datelor.
9. O strategie de resurse umane agilă, pentru a potrivi resursele cu nevoile companiei.
10. Pregătirea pentru *reforma globală a impozitului*

*minim***[2]**.

[1] Investițiile în *edge computing* în găsirea de soluții pentru gestionarea datelor, chiar acolo unde sunt colectate, pentru a crește viteza de răspuns la noile nevoi și cereri ale clienților – de exemplu, *Internet of Things*, plăți contactless, manufacturări robotizate, senzori smart în locuințe, vehicule *self-driving*. Aceasta presupune o nouă arhitectură IT, o securitate sporită și o reziliență crescută a sistemelor de operare.

[2] Companiile din tehnologie și digitalizarea economiei au fost în centrul atenției OCDE în eforturile de a defini o nouă legislație definită de contextul actuale – *Base Erosion and Profit Shifting* (BEPS). Noile reguli sunt programate pentru implementare în 2024 și vor implica extinderea substanțială a raportărilor financiare și un efort sporit pe zona de conformitate.